

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Milana Taubera ve věci

žalobkyně

T. T. L. N.

státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupena advokátem Mgr. Markem Sedlákem
se sídlem Příkop 834/8, Brno

proti

žalovanému

Velvyslanectví České republiky v Hanoji

se sídlem 13 Chu Van An, Hanoj, Vietnam

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu

takto:

- I. Určuje se, že postup žalovaného, který odepřel žalobkyni, resp. právnímu zástupci žalobkyně, nahlédnout do správního spisu ve věci její žádosti o krátkodobé vízum č. HANO201412160012 a pořídit si kopie, na základě její žádosti ze dne 15. 6. 2016, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se přikazuje, aby žalobkyni, resp. právnímu zástupci žalobkyně, umožnil nahlédnout do správního spisu ve věci její žádosti o krátkodobé vízum č. HANO201412160012 a pořídit si z něj kopie.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 14.342,- Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 29. 8. 2016 se žalobkyně domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřovala v tom, že nebylo vyhověno její žádosti ze dne 15. 6. 2016 o nahlédnutí do spisu ve věci její žádosti o krátkodobé vízum č. HANO201412160012 a o pořízení jeho kopie.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žalobkyně v podané žalobě nesouhlasila s právním názorem žalovaného, že institut nahlížení do spisu, jenž je upraven ve druhé části zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“), nelze dle § 168 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) aplikovat na řízení o udělení krátkodobého schengenského víza. Naopak uvedla, že dle § 168 zákona o pobytu cizinců lze část druhou a třetí správního řádu v případě potřeby přiměřeně použít i v daném řízení.
3. Poukázala na čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), dle kterého má právo na právní pomoc i v řízení o udělení krátkodobého víza. Přičemž právní pomoc jí právní zástupce nemůže bez seznámení se se spisem poskytnout. Žalobkyně v obecné rovině odkázala na další články Listiny a Ústavy a na základní zásady správního řízení, zejména na § 4 odst. 1 a 4 správního řádu. Konstatovala, že správní spis ve věci krátkodobého víza není uveden mezi utajovanými skutečnostmi.
4. Žalobkyně navrhla soudu, aby určil, že postup žalovaného, který odmítl umožnit žalobkyni a jejímu právnímu zástupci nahlédnout do spisového materiálu a pořízení jeho kopie, byl nezákonný, a zároveň navrhla, aby soud žalovanému přikázal umožnit žalobkyni a jejímu právnímu zástupci nahlédnout do spisu a pořídit si jeho kopie.
5. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 25. 11. 2016 odmítl, že by došlo k nezákonnému zásahu. Předně konstatoval, že nahlížení do spisu je upraveno v části druhého správního řádu, která se na řízení o udělení krátkodobého víza, popř. na řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza, nevztahuje dle § 168 zákona o pobytu cizinců. Dále uvedl, že řízení o udělení krátkodobého víza je upraveno v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), které o právu nahlížet do spisu nehovoří, stejně jako Rozhodnutí Komise K (2010) 1620 ze dne 19. 3. 2010 – Příručka pro zpracování žádostí o víza a provádění změn v udělených vízech.
6. Zdůraznil, že v řízení vedených konzuláty nelze uplatňovat veškeré instituty, které jsou typické pro správní řízení před vnitrostátními orgány, s ohledem na množství podaných žádostí. Přesto žalobkyně nemohla být zkrácena na svých veřejných subjektivních právech, jelikož rozhodnutí žalovaného o žádosti žalobkyně o udělení krátkodobého víza bylo

řádně a věcně odůvodněno a žalobkyně byla oprávněna proti rozhodnutí podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza.

7. Upozornil, že právo nahlížet do spisu je v podmínkách zastupitelských úřadů těžko realizovatelné s ohledem na omezený počet pracovníků, množství podaných žádostí a existenci bezpečnostních omezení.
8. Žalovaný navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.
9. Žalobkyně ve vyjádření ze dne 10. 11. 2017 doplnila, že dne 16. 12. 2014 podala žádost o krátkodobé schengenské vízum, přičemž její žádost byla zamítnuta žalovaným dne 29. 12. 2014.
10. Městský soud v Praze ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění rozhodném (dále jen „s.ř.s.“), jelikož účastníci s tímto rozhodnutím souhlasili. Soud ve věci postupoval v souladu s § 87 odst. 1 s. ř. s. a rozhodoval na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.

III.

Posouzení žaloby

11. Městský soud v Praze ve věci postupoval v souladu s § 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) a jelikož nerozhodoval pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku.
1. Žaloba je důvodná.
2. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
3. Podle § 20 odst. 1 zákona o pobytu cizinců podmínky udělování krátkodobého víza, důvody jeho neudělení, podmínky prodloužení doby pobytu na krátkodobé vízum a důvody zrušení jeho platnosti stanoví přímo použitelný právní předpis Evropských společenství. O důvodech neudělení krátkodobého víza nebo zrušení jeho platnosti je cizinec informován na jednotném formuláři.
4. Podle § 168 zákona o pobytu cizinců ustanovení části druhé a třetí správního řádu se nevztahují na řízení podle § 9 (s výjimkou řízení podle § 9 odst. 4), § 10, § 19 odst. 1, § 20, 30, 33, 36, § 38 odst. 1, § 40, 41, 49, 50, 52, § 122 odst. 1 a 2, § 123a, § 135 odst. 3, § 148, § 154 odst. 2, § 155 odst. 1, § 180, 180b, 180d, 180e a 180h.
5. Podle § 38 odst. 1 věta první správního řádu účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73).
6. Podle § 38 odst. 4 správního řádu s právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části.
7. Soud konstatuje, že z předloženého správního spisu zjistil, že žalobkyně podala dne 16. 12. 2014 žádost o udělení schengenského víza, která byla evidována pod č. HANO201412160012. O žádosti žalobkyně rozhodl žalovaný dne 29. 12. 2014 tak, že její žádost zamítl, neboť se dopustila obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území. Žalobkyně podáním ze dne 11. 2. 2015 požádala o nové posouzení důvodů neudělení víza. Vyrozněním ze dne 4. 3. 2015 žalovaný sdělil žalobkyni, že nebyla dodržena zákonem stanovená patnáctidenní lhůta k podání žádosti o nové

posouzení důvodů neudělení víza, a vrátil jí žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza zpět.

8. Dále soud ze spisového materiálu zjistil, že podáním ze dne 14. 6. 2016 požádala žalobkyně žalovaného o nahlédnutí do spisového materiálu ve věci krátkodobého víza č. HANO201412160012. Sdělením ze dne 18. 7. 2016 žalovaný nahlížení do spisu odepřel, neboť institut nahlížení do spisu upravený v druhé části správního řádu se v souladu s § 168 zákona o pobytu cizinců na řízení o udělení krátkodobého schengenského víza a na řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza nevztahuje.
9. Ze správního spisu tedy jednoznačně vyplývá, že žádost o nahlížení do spisu dne 14. 6. 2016 byla žalobkyní zaslána žalovanému až poté, co řízení o její žádosti o krátkodobé vízum skončilo, tj. poté, co bylo řízení ukončeno vyrozuměním ze dne 4. 3. 2015, kterým bylo žalobkyni oznámeno nedodržení zákonem stanovené lhůty k podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza. Žalovaný sdělením ze dne 18. 7. 2016 žádosti žalobkyně o nahlédnutí do spisu nevyhověl. Žalobkyně se tudíž nemohla domáhat přezkoumání odepření nahlížení do spisu žalovaným prostřednictvím řádných opravných prostředků v rámci veřejné správy, ani později prostřednictvím žaloby proti rozhodnutí dle § 65 a násl. s.ř.s. Vzhledem k tomu je zásahová žaloba směřující proti procesnímu úkonu žalovaného přípustná (srov. například rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2003, č.j. 6 A 164/2002-8, ze dne 31. 7. 2006, č.j. 8 Aps 2/2006-95, ze dne 17. 4. 2009, č.j. 8 Aps 6/2007-256, ze dne 31. 3. 2010, č.j. 5 Afs 33/2009-43 a ze dne 20. 7. 2011, č.j. 1 Aps 1/2011-10, ze dne 24. 3. 2016, č.j. 7 Afs 302/2015-80 nebo ze dne 3. 1. 2017, č.j. 2 As 260/2016-44 nebo ze dne 3. 11. 2017, č.j. 4 Azs 168/2017-15).
10. Dále se soud zabýval otázkou, zdali se žalovaný dopustil nezákonného zásahu tím, že odepřel žalobkyni nahlížení do spisu, o které požádala podáním ze dne 14. 6. 2016.
11. Udělování krátkodobých víz je dle § 20 odst. 1 zákona o pobytu cizinců upraveno přímo použitelným nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), které je doplněno o vnitrostátní úpravu v zákoně o pobytu cizinců (srov. bod [20] rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č.j. 7 Azs 326/2017-21). Vízový kodex nikterak neupravuje otázky nahlížení do správního spisu v průběhu řízení nebo po právní moci rozhodnutí ve věci žádosti o krátkodobé schengenské vízum. Soud je však toho názoru, že samotná skutečnost, že vízový kodex nahlížení do spisu neupravuje, neznamená, že účastníci řízení, resp. jejich zástupci, takové právo nemají. Zákon o pobytu cizinců stejně jako vízový kodex právo nahlížet do spisu ve věci žádosti o krátkodobé schengenské vízum neupravuje, na druhé straně však účastníkům řízení takové právo neupírá.
12. Zákon o pobytu cizinců sice zásadně nevylučuje subsidiární použití správního řádu, nicméně ve smyslu § 168 vylučuje použití části druhé a třetí správního řádu, mj. na řízení vedená dle § 20 zákona o pobytu cizinců. Soud tak přisvědčuje žalovanému, že v řízení o žádosti žalobkyně nelze ustanovení části druhé a třetí správního řádu aplikovat. Nicméně soud zdůrazňuje, že v dané věci žalobkyně požádala o nahlédnutí do spisu až poté, co již bylo řízení o její žádosti pravomocně ukončeno.
13. Nahlížení do spisu je faktickým úkonem, který slouží účastníkovi řízení k seznámení se s veškerými podklady, jež má správní soud v jeho věci k dispozici. Je nepochybné, že obsahem těchto podkladů jsou údaje týkající se účastníka samého. Již články 10 a 17 Listiny základních práv a svobod zakládají jednotlivci právo na ochranu osobních údajů a

na informace. Žalobkyně může mít řadu legitimních důvodů, proč do spisu chce nahlédnout, a to i poté, kdy správní řízení již skončilo. Žalovaný netvrdil, že správní spis či některé v něm založené listiny podléhají zákonnému vyloučení z nahlížení. Žalobkyni tak bezesporu svědčí právo získat informace, které správní orgán v souvislosti s řízením o jeho žádosti uchovává.

14. Žalovaný sdělením ze dne 18. 7. 2016 odepřel žalobkyni právo nahlédnout do správního spisu, jenž byl veden o její žádosti. Žalobkyně tak byla úkonem žalovaného učiněným mimo správní řízení zkrácena na svém právu seznámit se s obsahem správního spisu vedeným v její věci. Procesní úkon, proti němuž žalobkyně podanou žalobou brojí, je tak úkonem ve smyslu § 158 odst. 1 správního řádu. Proto má soud za to, že ve věci lze ve smyslu § 154 správního řádu přiměřeně použít ta ustanovení správního řádu, která jsou potřebná, tudíž i § 38.
15. S ohledem na uvedené má soud za to, že žalovaný byl povinen umožnit žalobkyni, resp. jejímu právnímu zástupci, do správního spisu nahlédnout a současně si pořídit kopie spisu nebo jeho části. Soud pouze dodává, že právo činit si opisy či kopie ze správního spisu je součástí práva nahlížet do spisu v širším smyslu.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

16. Soud uzavírá, že postup žalovaného, který odepřel žalobkyni nahlédnout do správního spisu ve věci její žádosti o krátkodobé vízum č. HANO201412160012 a pořídit si kopie, na základě její žádosti ze dne 15. 6. 2016, byl nezákonným. Soud proto v souladu s § 87 odst. 1 s.ř.s. určil ve výroku I. tohoto rozsudku, že provedený zásah byl nezákonný, a ve výroku II. rozsudku přikázal žalovanému, aby umožnil žalobkyni, resp. jejímu právnímu zástupci nahlédnout do předmětného správního spisu a pořídit si z něj kopie.
17. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, soud jí proto přiznal náklady řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 2.000,- Kč a náklady právního zastoupení za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, vyjádření ze dne 10. 11. 2017), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3.100,- Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 3 x 3.100,- Kč, čtyři paušální částky ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 3 x 300,- Kč a DPH ve výši 2.142,- Kč. Soud nepřiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení za úkon nahlížení do spisu učiněné dne 9. 10. 2017 a dne 9. 5. 2018, neboť nahlížení trvalo v prvním případě 10 minut a v druhém případě toliko 6 minut. Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto řízení vznikly, činí 14.342,- Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě k rukám právního zástupce žalobkyně Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. května 2018

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu